

TIDAHOLMS KOMMUN

Social- och
omvårdnadsnämnden

2009-01-26

YTTRANDE ÖVER LSS-KOMMITTÉNS SLUTBETÄNKANDE ”MÖJLIGHET ATT LEVA SOM ANDRA”. NY LAG OM STÖD OCH SERVICE FÖR VISSA PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING.

I remissvaret redovisas det principiella ställningstagandet till LSS-kommitténs förslag i sin helhet. Därefter kommenteras i bilaga kommunens varje förslag för sig för att slutligen nämna några exempel på problem som kommittén inte har behandlat.

LSS har en avgörande betydelse för den enskildes möjligheter att vara fullt delaktig i samhället, att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och att kunna leva som andra. Det hade varit en fördel såväl för de personer med funktionsnedsättning som omfattas av LSS som för kommuner, om utredningsdirektiven följts i sin helhet. Kommitténs förslag är ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt bra. För att säkerställa att stödet till den enskilde fungerar så bra som möjligt bör enligt kommunens uppfattning staten överta ansvaret för finansiering och beslut i samtliga LSS-insatser, medan utförandet av verksamheten även i fortsättningen bör skötas av kommunerna och/eller privata utförare och när det gäller råd och stöd av landstingen.

De verksamheter som kommunerna normalt ansvarar för karakteriseras av att det finns ett utrymme för förtroendevalda på lokal nivå att prioritera mellan olika behov för kommunmedlemmarnas bästa. Kommunerna uppdrag på LSS-området har en annan karaktär. LSS konstruktion som rättighetslagstiftning innebär att det är riksdagen, statliga myndigheter och förvaltningsdomstolar som genom lagstiftning, föreskrifter respektive domar anger hur kommunerna ska sköta och prioritera sin verksamhet. Ett viktigt syfte med denna rättighetskonstruktion är att begränsa utrymmet för kommunerna att göra egna prioriteringar baserade på lokala ekonomiska eller politiska bedömningar, dvs. att begränsa utrymmet för kommunal självstyrelse på LSS-området. Om ansvarsutkrävandet ska fungera i en demokrati är det viktigt att det som ytterst beslutar om en offentlig verksamhet också är den som betalar för verksamheten. Det innebär att staten bör ha hela ansvaret för beslut om och finansiering av LSS-verksamheten.

Rättighetskonstruktionen i LSS rimmar också illa med det ekonomiska balanskravet som kommunerna lyder under. För LSS-verksamheten gäller det att det är den enskildes behov och rättigheter som ska styra resurstilldelningen oavsett de tillgängliga ekonomiska resurserna. Balanskravet ställer däremot krav på kommunen att ha en ekonomi i balans oavsett hur anspråken på verksamheten ser ut.

Mycket talar för att LSS också skulle fungera bättre ur brukarnas perspektiv om individen hade sina LSS-rättigheter gentemot staten istället för gentemot kommunen. I kraft av sin storlek klarar statens ekonomi bättre av snabba kostnadsförändringar och kan därför bättre garantera att individens behov av stöd och service tillgodoses på rätt sätt. Dessutom skulle en statlig finansiering gynna flexibiliteten och underlätta för personer att röra sig över kommungränserna. Om stödet följer individen, finns möjlighet till valfrihet för individen att välja service även i en annan kommun än bosättningskommunen. Detta gynnar också etablerandet av både enskilt och offentligt driven verksamhet av hög kvalitet. Med dagens regler finns risk för att etableringen av en attraktiv och bra LSS-verksamhet kan komma att innebära en övervältring av kostnader till den kommun där verksamheten är lokaliserad. De preciseringar som LSS-kommittén föreslår när det gäller bestämmelserna om ansvarig kommun kommer att minska risken, men inte ta bort den helt.

Kommittén har på ett rimligt sätt redovisat de fördelar och nackdelar som kan identifieras för olika tänkbara huvudmannaskapsförhållanden. Man har dock dragit slutsatsen att det inte idag finns möjlighet att ändra någon del av huvudmannaskapet utöver personlig assistans, även om en större förändring inte ses som utesluten på lång sikt. Av bland annat de skäl som framgått ovan delar kommunen inte den slutsatsen.

Av betänkandet framgår att kommittén har gjort en gedigen översyn när det gäller assistansersättningen. Efter många och omfattande kartläggningar, uppföljningar och analyser föreslås ändringar för att komma till rätta med en skenande kostnadsutveckling och bristande kvalitetskontroll m.m. Många av de förslag som redovisas är i och för sig bra eller åtminstone invändningsfria. Problemet är att kommittén inte i tillräcklig utsträckning har analyserat och hanterat många av de övriga problem som finns med den nuvarande lagstiftningen som rör personer med funktionsnedsättningar. Kommitténs tilläggsdirektiv (dir. 2006:68) har, enligt kommunen, tyvärr inte resulterat i en översyn av LSS av den omfattning som varit önskvärd. Ytterligare förändringar och klargöranden är enligt kommunen nödvändiga för att på lång sikt säkerställa att LSS ska fungera så bra som möjligt ur såväl kommunernas som den enskildes perspektiv.

Bilaga

Tidaholms kommuns ställningstagande till samtliga presenterade förslag.

Christer Johansson
Social- och omvårdnadsnämndens
ordförande

Anna-Lena Skatt
Omvårdnadschef

Postadress
522 83 TIDAHOLM

Besöksadress
Stadshuset
Torggatan 26 A

Telefon
0502-60 60 00 vx

Telefax
0502-60 63 50

Postgiro
12 14 20-4

E-post
tidaholms.kommun@tidaholm.se
Hemsida
www.tidaholm.se